

JUSTITSMINISTERIET

Dato: 22. april 2021
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsbeh: Henrik Overgaard Morsing
Sagsnr.: 2019-731-0060
Dok.: 1925430

KOMMENTERET HØRINGSOVERSIGT

Forslag til lov om ændring af retsplejeloven

(Nyt uafhængigt tilsyn med bevismidler, udvidelse af politiklageordningen og justering af ordningen med fartbøder til politiets personale i forbindelse med udrykningskørsel som led i tjenesten)

I. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den 10. marts 2021 til den 7. april 2021 været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer mv.:

Advokatrådet, Advokatsamfundet, Aalborg Universitet (Juridisk Fakultet), Aarhus Universitet (Juridisk Fakultet), Akademikerne, Amnesty International, Copenhagen Business School (CBS LAW – Institut for Ledelse, Politik og Filosofi), Danmarks Jurist- og Økonomforbund, Danmarks Tekniske Universitet (DTU Diplom – Center for Diplomingeniøruddannelse), Dansk Arbejdsgiverforening, Danske Advokater, Danske Regioner, Datatilsynet, Den Danske Akkrediteringsfond, Den Danske Dommerforening, Den Uafhængige Politiklagemyndighed, Det Kriminalpræventive Råd, Digitaliseringsstyrelsen, Direktoratet for Kriminalforsorgen, Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolsstyrelsen, Fagbevægelsens Hovedorganisation, Foreningen af Offentlige Anklagere, Foreningen af Statsadvokater, Fængselsforbundet, HK Landsklubben Danmarks Domstole, HK Landsklubben Kriminalforsorgen, HK Landsklubben Politiet, Ingeniørforeningen IDA, Institut for Menneskerettigheder, IT-Branchen, IT-Politisk Forening, Justitia, KL, Kriminalforsorgsforeningen, Københavns Universitet (Juridisk Fakultet), Københavns Universitet (Retsmedicinsk Institut), Landsforeningen af Forsvarsadvokater, Landsforeningen KRIM, Politiforbundet, Politidirektørfor-

eningen, PROSA, Rigsadvokaten, Rigspolitiet, Retspolitisk Forening, Syddansk Universitet (Juridisk Institut), Rådet for Digital Sikkerhed, samtlige byretter, Tilsynet med Efterretningstjenesterne Vestre Landsret og Østre Landsret.

II. Høringssvarene

1. Indledning

Justitsministeriet har modtaget høringssvar fra:

Dansk Arbejdsgiverforening, Danske Advokater, Datatilsynet, de retsmedicinske institutter ved Københavns Universitet, Aarhus Universitet og Syddansk Universitet, Den Danske Dommerforening, Den Uafhængige Politiklagemyndighed, Digitaliseringsstyrelsen, Domstolsstyrelsen, HK Stat, Institut for Menneskerettigheder, KL, Landsforeningen af Forsvarsadvokater, Politiforbundet, Retspolitisk Forening, Rigsadvokaten, samtlige byretter, Tilsynet med Efterretningstjenesterne, Vestre Landsret og Østre Landsret.

Nedenfor er gengivet de væsentligste punkter i de modtagne høringssvar. Samtlige høringssvar er vedlagt.

Justitsministeriets kommentarer til høringssvarene er anført i *kursiv*.

Dansk Arbejdsgiverforening, de retsmedicinske institutter ved Københavns Universitet, Aarhus Universitet og Syddansk Universitet, Digitaliseringsstyrelsen, Domstolsstyrelsen, KL, samtlige byretter, Rigsadvokaten, Tilsynet med Efterretningstjenesterne, Vestre Landsret og Østre Landsret har ingen bemærkninger til lovforslaget.

2. Nyt uafhængigt tilsyn med bevismidler

Danske Advokater hilser det velkomment, at der tages initiativ til at styrke tilsynet med det tekniske bevismateriale. Danske Advokater finder en sætning på lovudkastets side 50 om, at Bevismiddeltilsynet forudsættes at være ”tilbageholdende med at forholde sig til den del af politiets og anklagemyndighedens behandling af tekniske beviser, som har baggrund i ressource-mæssige spørgsmål”, uklar og anbefaler, at den præciseres, så det ikke risi-

keres, at Bevismiddeltilsynets anbefalinger mister deres effekt med henvisning til politiets og anklagemyndighedens ressourcer. Danske Advokater foreslår endvidere, at Bevismiddeltilsynet får mulighed for at afgive en årlig rapport, som offentliggøres, bl.a. med oplysning om afgivne anbefalinger, og at der bør følges op på tilsynet, når det har været i drift i en periode.

Den Danske Dommerforening finder det væsentligt at bemærke, at forslaget ikke berører domstolenes kompetence i vurderingen og behandlingen af tekniske beviser. Dommerforeningen fastslår endvidere, at der ikke må kunne stilles spørgsmål ved bevismateriale, der er grundlaget for domme og kendelser, og finder det derfor anerkendelsesværdigt, at der etableres et effektivt tilsyn med anvendelsen af tekniske beviser i forbindelse med efterforskning og retsforfølgning i straffesager.

Den Uafhængige Politiklagemyndighed fremhæver et afsnit i lovudkastets pkt. 2.1.3.4.1, hvoraf det fremgår, at Bevismiddeltilsynet forudsættes at være tilbageholdende med at iværksætte tematiske tilsyn i de tilfælde, hvor anklagemyndigheden har iværksat tematilsyn, og at anklagemyndigheden forudsættes ikke at iværksætte tematilsyn eller lignende vedrørende tekniske beviser uden at have afstemt dette med Bevismiddeltilsynet. Den Uafhængige Politiklagemyndighed forstår afsnittet således, at anklagemyndigheden forudsættes at afstemme iværksættelse af tematilsyn mv. vedrørende tekniske bevismidler med Bevismiddeltilsynet, og at Bevismiddeltilsynet – hvis en sådan afstemning foreligger – da vil skulle være tilbageholdende med at iværksætte tematiske tilsyn, idet formålet er at undgå parallelle tilsyn om samme emne. Den Uafhængige Politiklagemyndighed forstår endvidere afsnittet således, at i undtagelsesvis tilfælde, hvor en sådan afstemning ikke foreligger forud for anklagemyndighedens iværksættelse af et tematilsyn, vil dette ikke være til hinder for, at Bevismiddeltilsynet iværksætter et tematisk tilsyn om samme emne. Den Uafhængige Politiklagemyndighed anfører endelig, at det ville indebære en unødigt indskrænkning af Bevismiddeltilsynets opgavevaretagelse, hvis tilsynet skulle være tilbageholdende med at iværksætte tematiske tilsyn, uanset at anklagemyndigheden inden iværksættelse af tematilsyn mv. ikke havde afstemt dette med Bevismiddeltilsynet.

Institut for Menneskerettigheder støtter forslaget om at oprette et uafhængigt organ, der skal føre tilsyn med politiets og anklagemyndighedens behandling af tekniske beviser. Instituttet bemærker, at Politiets Efterret-

ningstjeneste (PET) ikke blive omfattet af Bevismiddeltilsynets kompetence. Instituttet har dog samtidig noteret sig, at det forudsættes med forslaget, at materiale tilvejebragt i forbindelse med PET's efterforskninger vil være omfattet af tilsynets kompetence i det omfang, det overdrages til politikredsene som en del af konkrete straffesager, der behandles i politikredsene. Instituttet finder det væsentligt, at der følges op på den del af lovforslaget, der fastslår, at Bevismiddeltilsynets generelle anbefalinger til politiet vil skulle indgå ved Politiets Efterretningstjenestes behandling af tekniske beviser, i det omfang de måtte være relevante.

Landsforeningen af Forsvarsadvokater er positive over for forslaget og foreslår, at også Politiets Efterretningstjeneste og eksterne aktører, der udfører undersøgelser eller udarbejder erklæringer til brug for politiets efterforskning, omfattes af tilsynets kompetence.

Retspolitisk Forening er positiv over for forslaget. Efter foreningens opfattelse er et afgørende hensyn ved tilsynets virke gennemsigtighed for offentligheden, hvorfor foreningen opfordrer til, at der stilles krav om maksimal løbende åbenhed og offentlighed omkring tilsynets arbejde og resultater. Foreningen anbefaler i den forbindelse, at den foreslåede pligt for Politiklagemyndigheden og Bevismiddeltilsynet til hver at afgive en årlig beretning suppleres, så myndighederne også skal offentliggøre meddelelser om afgørelse i sager af principiel karakter eller af større omfang.

For så vidt angår den af Danske Advokater fremhævede sætning om ressourcemæssige spørgsmål bemærker Justitsministeriet, at sætningen rettelig omhandler rent ressourcemæssige spørgsmål, og at det i sætningen efter kvalificeres, at Bevismiddeltilsynet eksempelvis vil skulle udvise tilbageholdenhed i forhold til at fremsætte anbefalinger, som alene kan adresseres ved indkøb eller udvikling af et omkostningstungt IT-system. Justitsministeriet er enig i, at tilsynets anbefalinger ikke bør miste deres effekt, men finder det samtidig afgørende, at beslutninger om politisk prioritering af samfundets ressourcer træffes af demokratisk valgte organer. Det er fortsat Justitsministeriets opfattelse, at Bevismiddeltilsynet bør være tilbageholdende i relation til rent ressourcemæssige spørgsmål.

For så vidt angår spørgsmålet om årlige rapporter bemærkes det, at det bl.a. følger af den foreslåede § 118 f, at Bevismiddeltilsynet afgiver en årlig beretning til justitsministeren og Folketinget, og at beretningen offentliggøres. Det fremgår bl.a. af bemærkningerne til bestemmelsen, at beretningen

skal indeholde oplysninger om berørte temaer for det forgangne år samt om de tilsynssager vedrørende myndighedernes håndtering af konstaterede fejl ved behandlingen af tekniske beviser, som tilsynet har indledt og afsluttet. Beretningen bør endvidere indeholde sammenfattende oplysninger om de anbefalinger, som tilsynets virksomhed har afstedkommet.

For så vidt angår Den Danske Dommerforenings bemærkning om domstolenes kompetence skal Justitsministeriet fastslå, at lovforslaget selvsagt ikke berører domstolenes kompetence i vurderingen og behandlingen af tekniske beviser. Bevismiddeltilsynets opgavevaretagelse i forbindelse med overværelse af retsmøder vil desuden i alle tilfælde skulle finde sted under retsformandens retsledelse. Tilsynets opgavevaretagelse vil derfor heller ikke have indflydelse på rettens beslutninger, herunder om dørlukning, jf. retsplejelovens §§ 29-29e, afskæring af dokumentation efter retsplejelovens § 871 eller udelukkelse af bevis, jf. retsplejelovens § 150.

Justitsministeriet kan tilslutte sig Den Uafhængige Politiklagemyndigheds forståelse af det fremhævede afsnit i lovudkastets pkt. 2.1.3.4.1. Formålet med forudsætningen om, at Bevismiddeltilsynet vil skulle være tilbageholdende med at indlede tematiske tilsyn om noget, som anklagemyndigheden allerede har indledt et tematilsyn vedrørende, er først og fremmest at undgå parallelle tilsynsaktiviteter om samme emne og deraf følgende ressourcespild. Det forudsættes i sagens natur, at anklagemyndigheden i overensstemmelse med bemærkningerne til lovudkastet vil afstemme med Bevismiddeltilsynet, hvis det planlægges at iværksætte et tematilsyn vedrørende tekniske beviser. Efter Justitsministeriets opfattelse er det afgørende, at Bevismiddeltilsynet er uafhængigt, og anklagemyndigheden vil ikke ensidigt kunne afskære Bevismiddeltilsynet fra at iværksætte et tematisk tilsyn ved selv at iværksætte et tematilsyn om samme emne.

For så vidt angår Institut for Menneskerettigheders og Danske Advokaters bemærkning om opfølgning på den foreslåede ordning bemærkes det, at Justitsministeriet løbende vil følge Bevismiddeltilsynets arbejde og anbefalinger.

For så vidt angår Landsforeningen af Forsvarsadvokaters forslag om at udvide Bevismiddeltilsynets kompetence til også at omfatte den behandling af tekniske beviser, der foregår hos Politiets Efterretningstjeneste, kan Justitsministeriet henvise til lovudkastets afsnit 2.1.3.2. Heraf fremgår det bl.a., at

et tilsyn af den foreslåede karakter med PET's behandling af tekniske beviser vil kunne kompromittere PET's arbejde med at forebygge, efterforske og modvirke forbrydelser mod statens selvstændighed og sikkerhed, men at tilsynets generelle anbefalinger til politiet vil skulle indgå ved PET's behandling af tekniske beviser, i det omfang de måtte være relevante.

For så vidt angår ønsket om at udvide Bevismiddeltilsynets kompetence til også at omfatte den behandling af tekniske beviser, der foregår hos eksterne aktører, kan Justitsministeriet tilsvarende henvide til lovudkastets afsnit 2.1.3.2. Det fremgår heraf bl.a., at den valgte afgrænsning bl.a. skal ses i sammenhæng med, at eksterne aktører alene forholder sig til det materiale, som de får til behandling. Der er således tale om en afgrænset behandling, der finder sted på vegne af de retshåndhævende myndigheder, og hvor eksterne aktører ikke har mulighed for at tage sagens øvrige omstændigheder i betragtning. Det bemærkes dog, at det i lovudkastet fejlagtigt fremgik, at bilinspektører er eksterne parter.

Justitsministeriet er enig i det af Retspolitisk Forening anførte om, at Bevismiddeltilsynet skal være med til at skabe åbenhed. Ministeriet henviser i den forbindelse til, at Bevismiddeltilsynet og Politiklagemyndighedens pligt til at afgive en årlig beretning forudsættes suppleret med information til offentligheden om myndighedernes arbejde bl.a. ved, at myndighederne har egen hjemmeside, hvor oplysninger om klager over og straffesager mod polititjenestemænd samt tilsynsarbejdet samles.

3. Udvidelse af politiklageordningen

Den Uafhængige Politiklagemyndighed anfører, at det bør overvejes at tilføje ordene ”og strafforfølgning” efter ”retshåndhævelse” i den foreslåede ændring af retsplejelovens § 1020, 1. pkt., således at ordlyden kommer til at svare til den foreslåede ordlyd af bestemmelsen i 1019, stk. 1.

HK Stat kan tilslutte sig forslaget. HK Stat er således enig i, at der ikke – som det er tilfældet i dag – bør være forskel på, om den person, der klages over, er politiuddannet, civilt ansat i politiet eller ansat ved anklagemyndigheden, og at det derfor er hensigtsmæssigt med en forenkling og ensretning af det nuværende klagesystem, således at civilt ansatte sidestilles med politiansatte.

Institut for Menneskerettigheder finder det positivt, at Den Uafhængige Politiklagemyndigheds kompetence foreslås udvidet.

Justitsministeriet har noteret sig, at HK Stat og Institut for Menneskerettigheder kan tilslutte sig forslaget. Justitsministeriet bemærker herudover, at lovforslaget på dette punkt har til hensigt at udvide politiklagemyndighedens kompetence til også at omfatte andet personale i politiet og anklagemyndigheden, som varetager politimæssige opgaver eller opgaver, der relaterer sig til retshåndhævelse og strafforfølgning. Justitsministeriet kan derfor tilslutte sig Den Uafhængige Politiklagemyndigheds bemærkning og har revideret lovforslaget i overensstemmelse hermed.

4. Justering af ordningen med fartbøder til politiets personale i forbindelse med udrykningskørsel som led i tjenesten

Politiforbundet imødeser en justering af ordningen med fartbøder til politiets personale i forbindelse med udrykningskørsel som led i tjenesten. Politiforbundet kan også tilslutte sig, at det som udgangspunkt vedrører de stationære ATK-målere (stærekasser).

Politiforbundet anfører dog, at forbundet og Rigspolitiet i 2018 afleverede en række anbefalinger til Justitsministeriet om ændringer i cirkulæret for udrykningskørsel. Politiforbundet anfører, at der ikke er sket fremdrift i sagen, og at der fortsat hersker stor juridisk usikkerhed om brugen af udrykningskørsel. Efter Politiforbundets opfattelse bør der ses på en tilsvarende formodningsregel med tilhørende stikprøvevise kontroller i relation til udrykningskørsel uden brug af udrykningssignaler, idet opgaveporteføljen for politiet på en række områder, herunder færdselsområdet, narkoindsatsen og observationstjenesten, ikke er sammenlignelige med de øvrige beredskaber, idet udrykningssignaler i en række tilfælde ikke vil være hensigtsmæssige. For at minimere det administrative arbejde bør reglerne således omfatte alle typer udrykningskørsel samt gælde ved både stærekasser og bemandede ATK-køretøjer.

Justitsministeriet har noteret sig, at Politiforbundet kan tilslutte sig den foreslåede justering af ordningen med fartbøder til politiets personale i forbindelse med udrykningskørsel som led i tjenesten.

For så vidt angår det af Politiforbundet anførte om yderligere ændringer af reglerne for udrykningskørsel kan Justitsministeriet tilslutte sig, at det er

helt afgørende, at der findes afbalancerede regler, der sikrer klare rammer for politiets udrykningskørsel. Det er derfor ikke tilfredsstillende, at der endnu ikke er fulgt tilstrækkeligt op på Politiforbundets og Rigspolitiets anbefalinger om ændringer i reglerne for politiets udrykningskørsel.

Justitsministeriet bemærker, at der for så vidt angår politiets udrykningskørsel uden brug af udrykningssignaler er behov for ændringer i administrative regler, herunder i udrykningsbekendtgørelsen, hvilket falder uden for rammerne af dette lovforslag. Justitsministeriet kan dog oplyse, at ministeriet er i dialog med Transportministeriet, Rigspolitiet og Rigsadvokaten om at foretage de nødvendige ændringer i udrykningsbekendtgørelsen og udrykningscirkulæret med henblik på at sikre klare og hensigtsmæssige rammer for politiets udrykningskørsel. Justitsministeriet forventer så vidt muligt at have de nødvendige ændringer af disse regler på plads inden sommerferien.

5. Øvrige høringssvar

Datatilsynet forudsætter, at reglerne i databeskyttelsesforordningen og retshåndhævelsesloven vil blive iagttaget i forbindelse med eventuel behandling af personoplysninger foranlediget af lovudkastet.

Justitsministeriet kan bekræfte, at de relevante databeskyttelsesretlige regler vil skulle iagttages i forbindelse med eventuel behandling af personoplysninger foranlediget af lovudkastet.

III. Lovforslaget

I forhold til det udkast til lovforslag, der har været sendt i høring, er der i det fremsatte lovforslag navnlig foretaget følgende ændring:

Anklagere ved den lokale anklagemyndighed (der har tjenestested ved politikredsene) har hidtil være omfattet af politiets nuværende adgang til at foretage notitsbehandling af adfærdsklagesager i medfør af retsplejelovens § 1019 k. Med lovforslaget får anklagemyndigheden samme adgang som politiet til at foretage notitsbehandling af adfærdsklagesager vedrørende ansatte i anklagemyndigheden. På den baggrund er det præciseret i lovbetragtningerne, at notitsbehandling af adfærdsklager vedrørende anklagere i

den lokale anklagemyndighed efter lovens ikrafttræden varetages af anklagemyndigheden, der er ansættelsesmyndigheden, frem for af politiet. Baggrunden for ændringen er, at det findes mere hensigtsmæssigt, at notitsbehandlinger af adfærdsklager varetages af den ansattes ansættelsesmyndighed frem for tjenestested. Det bemærkes i den forbindelse, at der således ikke ændres på fremgangsmåden for notitsbehandling af adfærdsklagesager, men at der alene er tale om en ændring i forhold til den udførende myndighed for så vidt angår notitsbehandling af adfærdsklager vedrørende anklagere ved den lokale anklagemyndighed. Ændringen indebærer, at politiet varetager notitsbehandling af adfærdsklager vedrørende ansatte i politiet, og anklagemyndigheden varetager notitsbehandling af adfærdsklagesager vedrørende ansatte i anklagemyndigheden, herunder anklagere ved den lokale anklagemyndighed.

Herudover er der foretaget almindelige lovtekniske tilpasninger og præciseringer.